

Natuurtoets

**Doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud
N235**

projectnummer 0402663.35
definitief
23 september 2015

Natuurtoets

Doorstromingsmaatregelen en groot onderhoud N235

projectnummer 0402663.35
versie 1.0 definitief
23 september 2015

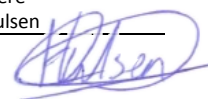
Auteur(s)

J. Buijks
M.L. Braad
L.J.G. Koks

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD Haarlem

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
23-09-2015	V1.0 Definitief	ir. L.J.G. Koks	B. Mesuere b.a J. Hulsen

Projectgroep bestaande uit

J. Buijks
M.L. Braad
L.J.G. Koks

Tekstbijdragen

J. Buijks
M.L. Braad
L.J.G. Koks

Fotografie

J. Buijks

Contactgegevens:

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

0162 - 48 70 00
E. luc.koks@anteagroup.com

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Projectvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	11
5.2.1	Bureauonderzoek	11
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	12
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	17
5.3	Beschermde gebieden	17
6	Toetsing	19
6.1	Effectbepaling project	19
6.2	Effecten beschermde soorten	19
6.2.1	Vogels	19
6.2.2	Zoogdieren	20
6.2.3	Reptielen	20
6.2.4	Amfibieën	21
6.2.5	Vissen	21
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	21
6.2.7	Flora	22
6.3	Effecten op beschermde gebieden	22

6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	22
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
7	Conclusies	25
7.1	Conclusies soortenbescherming	25
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	26
7.3	Nader onderzoek	26
8	Bronnen	29
	Bijlage I Wettelijk kader	32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Provincie Noord-Holland is voornemens om de doorstroombmogelijkheden en de verkeersveiligheid van de N235 te verhogen. Om het beoogde resultaat te bereiken wordt de huidige situatie op verschillende punten aangepast. Om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging nodig. Onderhavige natuurtoets heeft betrekking op het deel van de N235 van IJpendam tot aan Purmerend. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Globale ligging van de plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk. De provincie Noord-Holland houdt zich bij infrastructurele werkzaamheden aan de door het Ministerie goedgekeurde gedragscode "Provinciale infrastructuur II". Indien binnen het plangebied Tabel 2 Flora- en faunawetsoorten aanwezig zijn leidt de werkwijze conform deze gedragscode er toe dat overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen worden.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

Natuurtoets

Projectnummer 0402663.35
23 september 2015, definitief

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied beslaat een deel van de N235. De N235 loopt van het kruispunt met de N247 tot aan Purmerend. Daartussen loopt de weg van zuid naar noord via de volgende dorpen: 't Schouw, Watergang en IJpendam. Het plangebied strekt zich van het pontje bij IJpendam (circa km 4,8) in het zuiden tot aan de kruising met de Verzetslaan (circa km 7,2) in het noorden (Figuur 3.1). Aan de oostzijde wordt het plangebied begrenst door de buitenzijde van het fietspad. De westelijke grens wordt gevormd door het Noordhollandsch Kanaal. De werkzaamheden zullen voornamelijk plaatsvinden aan de westzijde van de N235. Mogelijk zal een deel van de werkzaamheden in het kanaal plaatsvinden. Aan weerszijde van de N235 liggen agrarische percelen.

Figuur 3.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter.

3.2 Projectvoornemen

Provincie Noord-Holland is voornemens om de doorstroombmogelijkheden en de verkeersveiligheid van de N235 te verhogen. Om dit te bereiken komt aan de westzijde van de N235, tussen IJpendam en Purmerend een tidal-flow-busbaan. Een tidal-flow-busbaan is een busbaan die afhankelijk van de instellingen (bijvoorbeeld tijdstip) in slechts één rijrichting is te gebruiken. Ten zuiden van IJpendam ligt al zo'n dergelijke busbaan, die daarmee dus verlengd zou worden. Op dit moment is er waarschijnlijk niet genoeg ruimte voor het beoogde profiel. Om het profiel passend te maken zal mogelijk de oostelijke damwand van het naastgelegen Noordhollandsch Kanaal verplaatst worden.

Tevens komt in Ilpendam een voetgangerstunnel vanaf de Merelstraat, Aalduikerweg of Gruttostraat naar de bushalte aan de westzijde van de N235 om het verkeer verder te ontlasten. De werkzaamheden omvatten onder andere het kappen van aanwezige bomen. Daarnaast zijn het groot onderhoud aan de huidige weg en het naastgelegen fietspad ook onderdeel van de werkzaamheden.

De definitieve inrichting van het plangebied is vooralsnog niet bekend. De planning is dat eind 2015 het definitieve ontwerp klaar is. De start van de realisatiefase is eind 2016 gepland. Voor 31 december 2017 dient het gehele project afgerond te zijn.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2009 - 2015. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Tevens is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) die beschikbaar zijn gesteld door de Provincie Noord-Holland. Met de NDFF is op detailniveau te zien waar soorten zijn waargenomen. Ook de soortinformatie uit deze bron is meegenomen in voorliggend onderzoek om gericht te kunnen zoeken naar mogelijk voorkomende soorten.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Voor een eerder stadium van het voorliggende project is in 2012 een natuurtoets uitgevoerd (Witteveen+Bos, 2012). In vervolg op dit onderzoek heeft in 2013 nader onderzoek naar vleermuizen plaatsgevonden (Batweter onderzoek en advies, 2013). Resultaten uit deze onderzoeken zijn meegenomen in de voorliggende natuurtoets.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 16 juli 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is te onderscheiden in verschillende onderdelen. Specifieke locaties zijn daarbij het kruispunt van de N235 met de Aalduikerweg te Ilpendam, het kruispunt N235 en Verzetslaan te Purmerend en het tussenliggende traject.

Kruispunt N235 en Aalduikerweg te Ilpendam

Aan de zuidzijde van de Aalduikerweg is water gelegen dat via een duiker onder de N235 in verbinding staat met het Noordhollandsch Kanaal. De waterkade is van hout, er is geen sprake van een natuurlijke oever. Aan de wal ligt een klein intensief beheerd grasland met daarin een bomenrij bestaande uit acht bomen (Figuur 5.1 links). Aan de noordzijde van de Aalduikerweg is een plantsoen gelegen met daarin ook enkele bomen (Figuur 5.1 rechts). Aan de oostzijde van het kruispunt staat, naast het fietspad, een rij met schietwilgen (Figuur 5.2 links). Aan de randen van het kruispunt zijn enkele delen intensief beheerd grasland te vinden (Figuur 5.2 rechts). De natuurlijke waarde van het gebied is zeer beperkt.

Figuur 5.1. Ilpendam. Links: zuidzijde van de Aalduikerweg. Rechts: noordzijde Aalduikerweg.

Figuur 5.2. Kruispunt Ilpendam. Links: rij wilgen oostzijde N235. Rechts: gemaaide berm westzijde N235.

Traject vanaf Kruispunt N235/Aalduikerweg tot Kruispunt N235 en Verzetslaan

Over het gehele traject ligt aan weerszijde van de N235 een brede, recent gemaaide, wegberm. Aan de oostzijde ligt deze berm achter de vangrails. Hier staan bomen die een onderbroken bomenrij vormen langs het traject (Figuur 5.3 links). De berm wordt van het Noordhollandsch Kanaal gescheiden middels een metalen kade in het zuidelijke deel en middels een betonnen kade in het noordelijke deel (Figuur 5.4). Aan de rand van de kade is op enkele delen een houten balk gelegen waar nog enkele planten in bloei op staan. Aan de oostzijde van de N235 bestaat de berm enkel uit recent gemaaid grasland met daarin enkele algemeen voorkomende plantensoorten (Figuur 5.3 rechts). De natuurlijke waarde van het gebied is zeer beperkt.

Figuur 5.3. De N235. Links: berm aan de westzijde van de weg. Rechts: berm aan de oostzijde van de weg.

Figuur 5.4. Kade langs het traject. Links: metalen kade aan het zuidelijke deel van het traject. Rechts: betonnen kade langs het noordelijke deel van het traject.

Kruispunt N235 en Verzetslaan

Ook hier bestaat de westzijde van de N235 uit recent gemaaid grasland met daarin een bomenrij (Figuur 5.5 links). Enkele van deze bomen hebben geen blad meer wat er op duidt dat deze besmet zijn met de iepenziekte (Figuur 5.5 rechts). Het Noordhollandsch Kanaal wordt van de

berm gescheiden middels een betonnen kade. Aan de oostzijde van N235 zijn ook hier recent gemaakte bermen gelegen. De natuurlijke waarde van het gebied is zeer beperkt.

Figuur 5.5. Kruispunt met de Verzetslaan. Links: overzicht van het kruispunt. Rechts: berm met bomen aan de oostzijde van de N235.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Naast eerder genoemde bronnen is ook gekeken naar resultaten van eerder uitgevoerde Natuurtoets in de omgeving (Witteveen+Bos, 2012). Onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten komen mogelijk voor in de omgeving van het plangebied.

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl, NDFF)

- buizerd, havik, huismus, slechtvalk en sperwer.

Zoogdieren (telmee.nl, NDFF)

- Noordse woelmuis, waterspitsmuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Reptielen (telmee.nl, NDFF)

- geen waarnemingen van zwaarder beschermde reptielen.

Amfibieën (telmee.nl, NDFF)

- rugstreeppad.

Vissen (telmee.nl, NDFF)

- kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl, NDFF)

- er zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde vlinders, libellen of overige soortgroepen.

Flora (telmee.nl, NDFF)

- rietorchis, tongvaren en veenmosorchis.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 16 juli 2015, 24 °C en afwisselend bewolkt (bron: knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie Bijlage 1). Uit de bureaustudie komen de buizerd, havik, huismus, slechtvalk en sperwer voren als categorie 1 tot en met 4 vogelsoorten. Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 1 tot en met 4 vogelsoorten waargenomen. Binnen het plangebied zijn enkel bomen aanwezig die zijn aangeplant als lijnvormige landschapselementen aan de zijkant van wegen. Alle bomen zijn geïnspecteerd op nesten. Er zijn in het plangebied geen (oude, nieuwe, of in aanbouw zijnde) jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Wel is er een nest van een houtduif aangetroffen in een van de bomen aan de westzijde van de N235.

Nesten van de buizerd, havik, slechtvalk en sperwer worden niet verwacht binnen het plangebied omdat de relatief kleine bomen in een intensief gebruikte omgeving met een hoge mate van verstoring minder geschikt zijn als nestlocatie. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Door het ontbreken van gebouwen zijn binnen het plangebied geen geschikte nestlocaties aanwezig voor de uit de bureaustudie verwachte huismus. Deze soort broed mogelijk in omliggende bebouwing. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten tijdens het terreinbezoek is uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie zijn de volgende soorten zoogdieren naar voren gekomen: Noordse woelmuis, waterspitsmuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

Vleermuizen

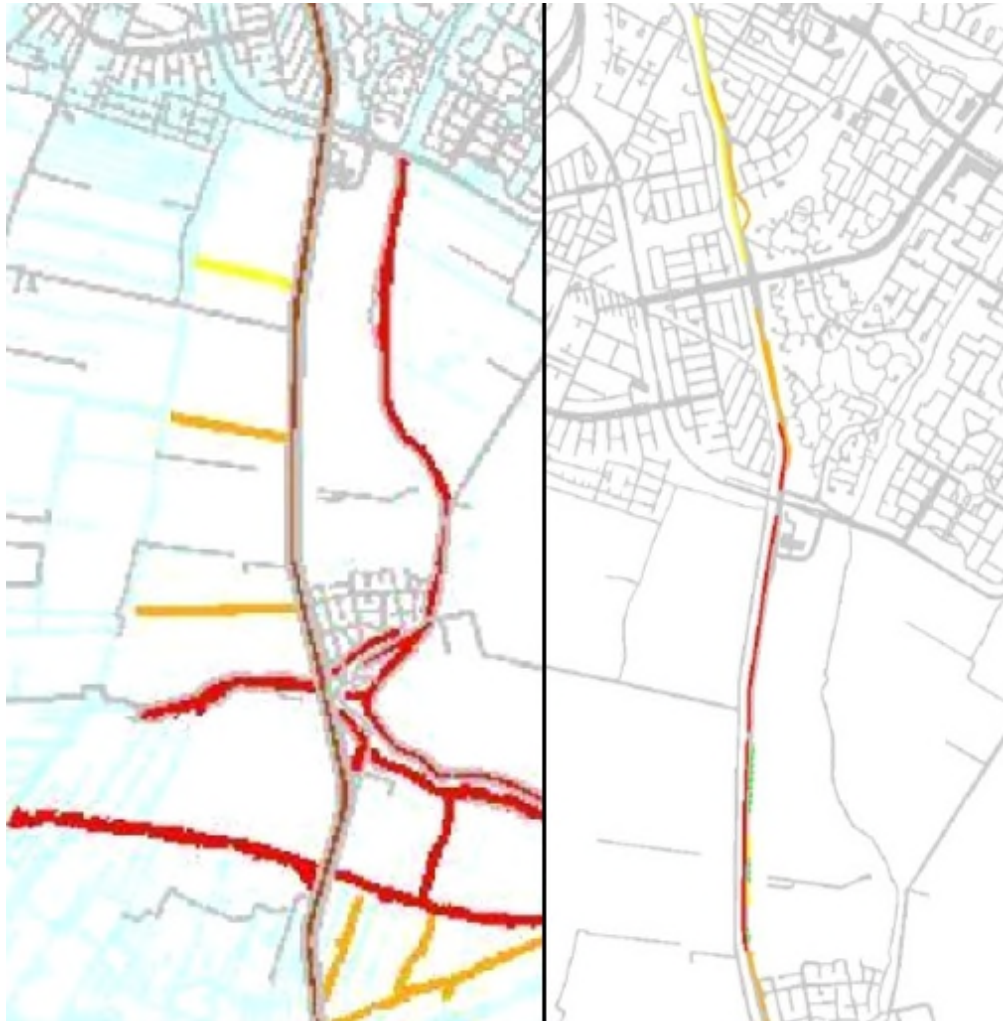
De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn in Nederland voornamelijk gebouwbewonende vleermuizen. De rosse vleermuis is in Nederland voornamelijk een boombewonende soort. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten. De bomen in

het plangebied zijn geïnspecteerd op hopen en gaten die geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de iepen uit de bomenrij aan de westzijde van de N235 en in de platanen langs de Aalduikerweg zijn geen boomholtes aangetroffen. In de schietwilgen aan de Merelstraat en aan het einde van de Gruttostraat te Ilpendam (oostzijde van de N235) zijn wel boomholtes aangetroffen. Deze holtes bevinden zich echter op een beperkte hoogte vanaf de grond en zijn gevormd door vergroeiing van het knotten waardoor deze holtes een tochtig karakter hebben. Om deze redenen zijn de holtes niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

De aanwezige lijnvormige landschapselementen, de bomenrij langs de N235 en het Noordhollandsch Kanaal, zijn in potentie geschikt als vliegroute voor diverse vleermuissoorten. In het eerder uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn delen van het plangebied beoordeeld op het belang voor vleermuizen. Hierbij is het Noordhollandsch Kanaal beoordeeld als “redelijk” belangrijk als vliegroute (Figuur 5.6 links). Voor de bomenrij langs de N235 wordt aangegeven dat de bomenrij zelf minder geschikt is als vliegroute omdat over de gehele N235 gezien de bomenrij sterk onderbroken is. Aangegeven wordt wel dat de bomenrij een belangrijke lichtfilterende werking heeft op het naast gelegen Noordhollandsch Kanaal (Figuur 5.6 rechts) (Batweter onderzoek en advies, 2013). Tijdens het terreinbezoek zijn bovenstaande bevindingen grotendeels bevestigd:

- het Noordhollandsch Kanaal dient mogelijk als vliegroute;
- de bomenrij langs de N235 heeft een lichtfilterende werking voor het Noordhollandsch Kanaal.

Tevens is beoordeeld dat de bomenrij langs de N235 zelf ook (beperkt) geschikt is als vliegroute. Deze vormt, ondanks het deels onderbroken karakter, de enige opstaande verbinding tussen Purmerend en Ilpendam. Daarnaast wordt opgemerkt dat het Noordhollandsch Kanaal ook geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen.

Figuur 5.6. Beoordeling van het belang van delen van het plangebied voor vleermuizen (groen: geen belang, rood: groot belang). Links: belang van watergangen in de omgeving van het plangebied. Rechts: belang van bomenrijen inclusief functies als vliegroute, lichtfilter en of beschutting (Batweter advies en onderzoek, 2013).

Overige zoogdieren

De Noordse woelmuis is een soort die in verschillende biotopen kan voorkomen. Belangrijk is dat het gehele jaar door voldoende voedsel en dekking aanwezig is. Er moet variatie in de vegetatie aanwezig zijn zoals diverse kruiden, overgangszones tussen land en water met riet, aanwezigheid van bepaalde soorten zeggen en in natte gebieden moeten drogere delen aanwezig zijn (RVO, 2014a). Binnen het plangebied bieden de intensief onderhouden bermen en plantsoenen geen geschikt leefgebied voor deze soort. De kades bieden geen goede overgangszone van land naar water. Het voorkomen van de Noordse woelmuis is uitgesloten. Wel zijn veel kleine holen aangetroffen van twee algemeen voorkomende muizen, de aard- en veldmuis (Tabel 1 Flora- en faunawet). In het NDFF is te zien dat de Noordse woelmuis is waargenomen ten zuiden van Ipendam aan de oostzijde van de N235. Dit is op een locatie nabij een boeren erf waar het biotoop beter voldoet aan de biotoopeisen van deze soort.

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (www.zoogdiervereniging.nl). Binnen het plangebied ontbreekt een dergelijk biotoop. De harde kades en het intensief beheer van de oevers maken het plangebied ongeschikt voor de waterspitsmuis. Het voorkomen van de waterspitsmuis in het plangebied is uitgesloten.

Reptielen

Uit de bureaustudie zijn geen zwaarder beschermde reptielen naar voren gekomen. Het intensief beheerde gebied met grote verstoring van de N235 is ongeschikt voor zwaarder beschermde, biotoop kritische reptielen. Het voorkomen van zwaarder beschermde reptielen in het plangebied is uitgesloten.

Amfibieën

Door de harde kades en het ontbreken van ondiepe wateren is het plangebied niet geschikt voor zwaarder beschermde biotoop kritische amfibieën. Tijdens het terreinbezoek zijn in de wateren binnen het plangebied grote vissen waargenomen. Wateren met de aanwezigheid van grote vissen zijn ongeschikt voor zwaarder beschermde amfibieën vanwege de hoge predatiedruk voor de larven. Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën in het plangebied is uitgesloten.

Op basis van gegevens van de NDFF blijkt dat de rugstreeppad in de directe omgeving van het plangebied voorkomt (Figuur 5.7). De meest recente waarneming dateert van 24 mei 2015. De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen (RVO, 2014b). In het plangebied is tijdens het terreinbezoek geen geschikt biotoop aangetroffen. De soort kan echter wanneer er ondiepe watertjes ontstaan tijdens de realisatiefase alsnog zijn intrek nemen in het plangebied.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn in de omgeving van het plangebied voorkomen. De wateren binnen het plangebied, het Noordhollandsch Kanaal en het water langs de Aalduikerweg te IJpendam zijn middels een boot en elektrovis apparatuur bevist (Adviesbureau E.C.O.Logisch, 2015). Er zijn tijdens dit onderzoek geen zwaarder beschermde vissen aangetroffen. Tevens zijn de grote, vervuilde wateren minder geschikt voor zwaarder beschermde vissoorten. Op basis van de resultaten van het visonderzoek en de waarnemingen tijdens het terreinbezoek is het voorkomen van zwaarder beschermde vissoorten uitgesloten.

Figuur 5.7. Waarnemingen van de rugstreeppad in de directe omgeving van het plangebied. Bron: NDFF.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie zijn geen zwaarder beschermde vlinder, libellen en overige soortgroepen naar voren gekomen. Deze zwaarder beschermde soorten worden ook niet verwacht binnen het plangebied omdat de aangetroffen biotopen niet optimaal zijn. Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten is uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de rietorchis, tongvaren en veenmosorchis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of andere zwaarder beschermde plantsoorten niet aangetroffen. Het plangebied herbergt enkel voedselrijke intensief beheerde gronden. Zwaarder beschermde plantsoorten hebben specifieke standplaatsfactoren die zich niet voor doen binnen het plangebied. Mogelijk komen de soorten voor in het natuurgebied "Ilperveld" dat op circa 500 meter afstand ten oosten van het plangebied is gelegen. Het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten kan worden uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Tabel 5.1. Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vleermuizen	Tabel 3 Flora- en faunawet & Bijlage IV Habitatrichtlijn	Mogelijk	Mogelijk gebruik van lijnvormige landschapselementen als vliegroute en mogelijk dient het Noordhollandsch Kanaal als foerageergebied
Rugstreeppad	Tabel 3 Flora- en faunawet & Bijlage IV Habitatrichtlijn	Mogelijk tijdens de uitvoerfase	Soort komt in de omgeving voor en neemt vaak zijn intrek in bouwterreinen

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebaseerd op de interactieve kaart van de Provincie Noord-Holland maakt het plangebied geen onderdeel uit van het NNN (zie Figuur 5.8). In de omgeving van het plangebied zijn gebieden aangewezen onder het NNN. Het meest nabijgelegen gebied dat onderdeel is van het NNN bevindt zich op een afstand van minimaal 350 á 400 meter aan weerszijde van de N235.

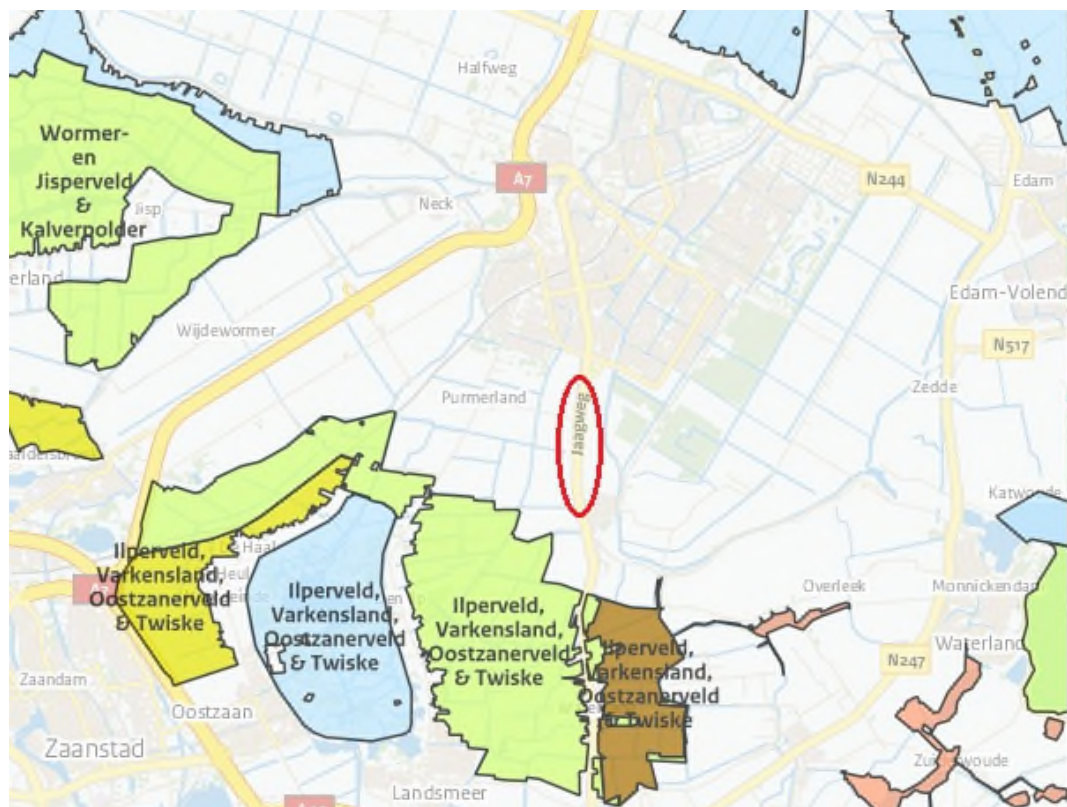
Figuur 5.8. Ligging plangebied ten opzichte van het NNN. Groen: NNN natuur (bron: natuurbeheerplan Provincie Noord-Holland).

Natura 2000

Het plangebied bevindt zich niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied. In de directe omgeving van het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden “Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder”, “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, “Polder Zeevang” en “Markermeer & IJmeer” (zie Figuur 5.9). Tevens ligt het Beschermd natuurmonument “Waterland Varkensland” op een afstand van circa 2,3 kilometer ten zuiden van het plangebied. In Tabel 5.2 is de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Tabel 5.2. Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied.

Natura 2000-gebied	Ligging t.o.v. plangebied
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	circa 500 meter ten westen
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	circa 4,8 kilometer ten westen
Polder Zeevang	circa 5,3 kilometer ten noorden
Markermeer & IJmeer	circa 6,3 kilometer ten oosten

Figuur 5.9. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Geel: Habitatrichtlijngebied, blauw: Vogelrichtlijngebied, groen: Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied, bruin: Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied en Beschermd Natuurmonument (bron: AERIUS calculator).

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van het voorgenomen plan zal de natuur in de westelijke berm van de N235 grotendeels (tijdelijk) verdwijnen. Alle aanwezige bomen in en naast de berm zullen gerooid worden. Tevens wordt mogelijk de oostelijke damwand van het Noordhollandsch Kanaal verplaatst waardoor er (tijdelijke) effecten kunnen optreden aan watergebonden soorten. In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen werkzaamheden op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden de effecten beschreven op de beschermde gebieden.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaarder beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Algemene vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

In geval van te kappen bomen is in het kader van de zorgplicht van belang dat dit buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten aangetroffen van categorie 1-4 vogels. Tevens is het plangebied door de grote mate van verstoring niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten. Effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn (Bijlage IV). Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn geen locaties aangetroffen die potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen. In overeenstemming met eerder uitgevoerd onderzoek bevinden zich binnen het plangebied echter mogelijk wel essentiële vliegroutes. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschut).

Zo vormt het Noordhollandsch Kanaal mogelijk een vliegroute voor aan water gebonden vleermuissoorten. De bomenrij tussen het kanaal en de N235 functioneert voornamelijk als lichtfilter voor het Noordhollandsch Kanaal. Daarnaast vormt deze bomenrij zelf in potentie ook een vliegroute. Hierbij geldt echter dat de bomenrij, gezien over de gehele N235, sterk onderbroken is. De genoemde bomenrij wordt in het kader van de voorgenomen ontwikkeling grotendeels verwijderd. Op de eerste plaats gaat hierdoor de lichtfiltrerende werking verloren. Vleermuizen zijn lichtgevoelige soorten waardoor een toename in verlichting op het Noordhollandsch Kanaal kan leiden tot een aantasting van deze mogelijke vliegroute. Op de tweede plaats gaat tevens de mogelijke functie als vliegroute van de bomenrij zelf verloren.

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten en staan vermeld op Tabel 3 van de Flora- en faunawet en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties 2013' naar het gebruik en de functie van de landschapselementen in het plangebied noodzakelijk. Indien het plangebied een relevant onderdeel uitmaakt (in de vorm van onder andere een essentiële vliegroute) van het leefgebied van vleermuizen dienen vervolgstappen ondernomen te worden. De inhoud van het nader onderzoek en de eventuele vervolgstappen worden in Hoofdstuk 7 nader beschouwd.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen overige zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt door zijn grote mate van verstoring en intensief beheerde karakter geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn op overige zwaarder beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van de rugstreeppad in het plangebied is op voorhand niet uit te sluiten. Tijdens het terreinbezoek is geen geschikt voortplantingsbiotoop van de soort aangetroffen. Tevens is geen geschikt landbiotoop aanwezig. Voor de bestemmingsplanwijziging vormt de rugstreeppad geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Uit de bureaustudie blijkt dat de soort is waargenomen op aangrenzende agrarische percelen ten oosten van de N235 (zie Figuur 5.7). De rugstreeppad is een pionier soort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek zoals het geval is bij door mensen verstoorde (werk)terreinen. Daarbij geeft de soort de voorkeur aan tijdelijke ondiepe watertjes zoals in greppels of rijsporen (RVO, 2014b).

De rugstreeppad is vermeld op Tabel 3 van de Flora- en faunawet en op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De rugstreeppad komt voor op de aangrenzende agrarische percelen ter hoogte van Ipendam. Tijdens de realisatiefase is de kans groot dat geschikt leefgebied voor de rugstreeppad ontstaat. Om deze reden dient tijdens de realisatiefase van het project rekening gehouden te worden met het feit dat de rugstreeppad mogelijk zijn intreden kan nemen in het plangebied. Om te voorkomen dat de soort zijn intrek neemt in het plangebied tijdens de realisatiefase zijn maatregelen beschikbaar om dit tegen te gaan om mogelijke effecten op de soort uit te sluiten. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland meldt de volgende aanpak (RVO, 2014);

“Er kan worden voorkomen dat rugstreeppadden de werklocatie gaan bevolken door het gebied waar de werkzaamheden plaats gaan vinden uit te rasteren. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie te alle tijden kunnen vervullen. Controleer dit regelmatig op kieren en op overhangende vegetatie. Let vooral ook op adequate voorzieningen bij toegangswegen voor bouwverkeer.”

Omdat de soort recent is waargenomen (24 mei 2015) is het advies om ten noorden van Ipendam een dergelijk amfibieënscherm te plaatsen over een lengte van circa 500 meter aan de oostzijde van het tracé.

6.2.5 Vissen

De aanwezigheid van zwaar beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van het NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Op basis van de afstand van het plangebied tot het meest nabijgelegen NNN-gebied kunnen significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er vanuit het NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. In de omgeving van het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden “Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder”, “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, “Polder Zeevang” en “Markermeer & IJmeer”. Het meest nabij gelegen gebied, “Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske”, bevindt zich op circa 500 meter afstand van het plangebied.

Op een dergelijke afstand kunnen een groot aantal verstoringsfactoren zoals: oppervlakteverlies, versnippering, verstoring door geluid, verstoring door licht en verstoring door trillingen op voorhand uitgesloten worden.

Het Noordhollandsch Kanaal staat (indirect) in verbinding met de watergangen binnen ieder van de bovengenoemde Natura 2000-gebieden. De voorgenomen ontwikkeling, inclusief de mogelijke verplaatsing van de damwand, heeft geen effect op het waterpeil en de waterhuishouding van het Noordhollandsch Kanaal. Er zal daarom geen sprake zijn van effecten op de waterhuishouding in omliggende Natura 2000-gebieden. De verstoringsfactoren verdroging en vernatting kunnen daarom ook uitgesloten worden.

Op een dergelijke afstand van een Natura 2000-gebied kunnen projecten, via de emissie van stikstof, mogelijk bijdragen aan de stikstofdepositie op beschermde habitattypen. Stikstofdepositie kan, in de vorm van verzuring en vermesting, een negatief effect hebben op de kenmerken en waarden van deze habitattypen. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot een neutrale verkeerstoename. Er zal daarom geen sprake zijn van een toename in de emissie van stikstof. Verwacht wordt dat de stikstofemissie enkel zal afnemen als gevolg van het schoner worden van het verkeer. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot een toename van de stikstofdepositie op (overspannen) habitattypen. Ook de verstoringsfactoren vermesting en verzuring kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van verstoringsfactoren die invloed hebben op beschermde habitattypen en / of Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten. De voorgenomen ontwikkeling geen significante effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000-gebieden.

Natuurtoets

Projectnummer 0402663.35
23 september 2015, definitief

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). Voortkomend uit de soortenbescherming komen een aantal verplichte voorwaarden in het kader van de Flora- en faunawet (paragraaf 7.3).

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied komen beschermde soorten voor die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden als gevolg van voorgenomen ontwikkeling. In het plangebied zijn mogelijk vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen aanwezig. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels in het plangebied. Tijdens de realisatiefase kan tevens de rugstreeppad zijn intreden nemen in het plangebied (zie paragraaf 6.2.4).

Vleermuizen

Het Noordhollandsch Kanaal en de bomenrij aan de westzijde van de N235 vormen mogelijk vliegroutes voor vleermuizen. Tevens kan het Noordhollandsch Kanaal dienen als foerageergebied. Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten en staan vermeld op Tabel 3 van de Flora- en faunawet en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In verband met de mogelijke effecten die de voorgenomen ontwikkeling kan hebben op de hier potentieel aanwezige vleermuissoorten, is het uitvoeren van nader onderzoek naar de functie en het gebruik van het plangebied noodzakelijk. In 2015 wordt gestart met dit onderzoek. In paragraaf 7.3 wordt het nader onderzoek volgens de geldende protocollen uiteengezet en wordt de eventueel door te lopen juridische procedure nader toegelicht.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen verwijderd worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien, conform de goedgekeurde gedragscode "Provinciale infrastructuur II", ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.3 wordt de vervolprocedure voor vleermuizen toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar de functie en gebruik van het plangebied
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen
Rugstreeppad	Mogelijk tijdens de realisatiefase	Nee	Nee	Maatregelen nemen tijdens de realisatiefase om het intreden van de soort in het plangebied te voorkomen

Algemene zorgplicht

Tevens geldt altijd de algemene zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat men voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene eis die voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten. De uitvoerder draagt zorg voor de naleving van deze algemene zorgplicht.

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

In de omgeving van het plangebied, op een afstand van minimaal circa 500 meter, zijn meerdere Natura 2000-gebieden gelegen. Op basis van de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de voorgenomen ontwikkeling kunnen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uitgesloten worden.

7.3 Nader onderzoek

Vleermuizen

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Een vleermuisonderzoek verspreid over het seizoen (mei/juni - september/oktober) conform het meest recente vleermuisprotocol (2013) is noodzakelijk en geeft hier meer inzicht in. Het vleermuisonderzoek is met oog op de planning reeds gestart om waarnemingen in de periode september/oktober in 2015 te kunnen doen. Een dergelijk nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is juridisch gezien drie jaar geldig.

Procedure

Wanneer geen essentiële vliegroutes of foerageergebied wordt aangetroffen, dan kunnen de werkzaamheden zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden.

Indien essentiële vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen wel aanwezig zijn dan dient een mitigatieplan opgesteld te worden waarin beschreven staat welke mitigerende (en zorgplicht gerelateerde) maatregelen genomen worden om overtredingen van de in de Flora- en faunawet opgelegde verbodsbepalingen te voorkomen.

Tevens dient bij aanwezigheid van essentiële vliegroutes en / of foerageergebied een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Deze dient aangevraagd te worden aangezien door het realiseren van de werkzaamheden een essentieel onderdeel van het leefgebied van de vleermuis verdwijnt. Immers, de vleermuissoort wordt gedwongen om zijn huidige leefgebied te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door deze werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de vleermuissoort overtreden.

De doorlooptijd van een ontheffing aanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 3 tot 4 maanden (reguliere aanvraag) en maximaal 26 weken (via de Omgevingsvergunning).

Natuurtoets

Projectnummer 0402663.35
23 september 2015, definitief

8 Bronnen

Adviesbureau E.C.O.Logisch, 2015. Briefrapport resultaten visinventarisatie, 22 juli 2015.

Batweter onderzoek en advies, 2013. Vleermuiswaarden langs de N235.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Noordse woelmuis *Microtus oeconomus arenicola* Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Rugstreeppad *Bufo calamita* Versie 2.0, december 2014.

Provincie Noord-Holland, 2015. Interactieve kaart Natuurbeheerplan 2016. Beschikbaar via: <http://maps.noord-holland.nl/kaarten/>.

Witteveen+Bos, 2012. Natuurtoets doorstroming/verkeersveiligheid N235 en N247. In opdracht van Provincie Noord-Holland.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Natuurtoets

Projectnummer 0402663.35
23 september 2015, definitief

I **Bijlagen**

Wettelijk kader

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn

voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig

Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

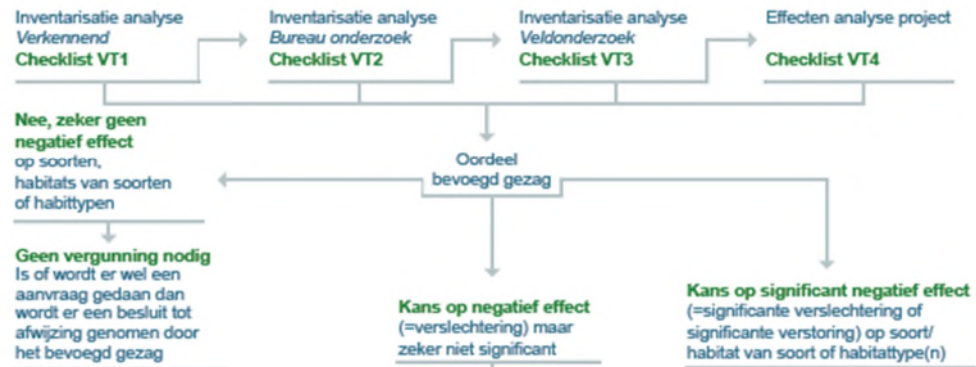
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. luc.koks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.